

LIETUVOS STATISTIKOS DEPARTAMENTO

2013 M. VEIKLOS ATASKAITA

2014-02-21 VL-177

Vilnius

I. STRATEGINIŲ POKYČIŲ ĮGYVENDINIMAS

Vykdydamas savo misiją, Lietuvos statistikos departamentas rengė ir skelbė oficialiąją statistiką, aktyviai dalyvavo ES statistikos teisėkūros procese, plėtojo ir tobulino viešąsias statistinių duomenų rinkimo ir statistinės informacijos sklaidos elektronines paslaugas.

2013 m. Lietuvos statistikos departamentas vykdė 255 statistikos darbus (tyrimus), iš kurių 83 proc. reglamentuoti ES teisės aktais. Per praėjusius metus buvo paskelbta 315 pranešimų spaudai, Rodiklių duomenų bazėje vartotojams buvo prieinama 65,8 mln. statistinių rodiklių reikšmių. Statistinė informacija buvo teikiama Valstybės pažangos strategijos „Lietuva 2030“ įgyvendinimui stebėti. Oficialiosios statistikos portale buvo skelbiami šalies ūkio konkurencingumo, darnaus vystymosi, gyvenimo kokybės ir kiti statistiniai rodikliai, atspindintys reikšmingiausius šalies socialinio ir ekonominio gyvenimo reiškiniai.

2013 m. vasario 20 d. Lietuvos statistikos departamentas visuomenei pristatė Oficialiosios statistikos portalą – daugiafunkcę valstybės statistikos informacinę sistemą, leidžiančią iš esmės pagerinti oficialiosios statistikos prieinamumą, išplečiančią statistinių rodiklių analizės ir atvaizdavimo galimybes.

2013 m. buvo pirmieji elektroninio statistinių verslo duomenų parengimo ir perdavimo sistemos *e. Statistika* (toliau – *e. Statistika*) funkcionavimo metai. *E. Statistika* išplėtė statistinių duomenų pateikimo galimybes, taip pat padidino šio proceso saugumą. Lietuvos Respublikos finansų ministerijos organizuojamuose „Europos burių“ rinkimuose nominacijoje „Europos burės už suteiktas e. galimybes“ *e. Statistika* buvo atrinkta kaip vienas iš vertintinų projektų.

Pastaraisiais metais Europos statistikos sistemoje didėja dėmesys Europos statistikos kokybei, Europos statistikos praktikos kodekso nuostatų įgyvendinimui ir nacionalinių statistikos institucijų koordinacinio vaidmens stiprinimui. 2013 m. Lietuvos statistikos departamentas, stiprindamas savo koordinacinį vaidmenį oficialiosios statistikos srityje, inicijavo ir pasirašė 10 susitarimų dėl oficialiosios statistikos organizavimo, kokybės užtikrinimo ir sklaidos su institucijomis, rengiančiomis oficialiąją statistiką, reglamentuotą ES teisės aktais. Pasirašyti susitarimai padidins Lietuvos oficialiosios statistikos kokybės užtikrinimo sistemos veiksmingumą, padės įgyvendinti 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinančio Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL 2009 L87, p. 164), nuostatas, įpareigojančias taikyti Europos statistikos praktikos kodekso principus, rengiant Europos statistiką. Europos statistikos praktikos kodekso nuostatų įgyvendinimo svarbą rodo ir Valstybės kontrolės 2013 m. inicijuotas valstybinis auditas, kurio tikslas – įvertinti Europos statistikos praktikos kodekso įgyvendinimą Lietuvos statistikos sistemoje. Valstybinio audito metu nustatyta, kad Lietuvos statistikos departamentas iš esmės įgyvendina 10 audituotų Europos statistikos praktikos kodekso principų (4 ir 7–15).

2013 m. Lietuvos statistikos departamentas įgyvendino savo veiklos prioritetus, atlikdamas šiuos darbus:

1. Verslo aplinkos gerinimas mažinant statistinę naštą:

1.1. Lietuvos statistikos departamentas dėjo dideles pastangas populiarinant *e. Statistiką*, supažindinant respondentus su jos teikiamomis statistinių ataskaitų pildymo tiesiogiai interneto naršyklėje galimybėmis. Tai leido prisidėti prie verslo aplinkos gerinimo trumpinant statistinėms ataskaitoms pildyti skiriamą laiką. Taip pat verslo atstovai buvo supažindinti su *e. Statistikoje* parengtu duomenų mainų standartu, leidžiančiu pateikti duomenis tiesiai iš įmonės verslo valdymo arba apskaitos sistemos.

1.2. Siekiant labiau pagrįsti statistinės atskaitomybės naštą respondentams ir atsižvelgiant į vartotojų poreikius, teisės aktų reikalavimus, buvo tęsiami statistinių ataskaitų formų peržiūros ir testavimo darbai. 2013 m. buvo testuota 20 statistinių ataskaitų formų. Tai sudarė 15 proc. visų Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus įsakymu patvirtintų statistinių ataskaitų

formų. Statistinių ataskaitų formų peržiūros metu buvo išanalizuotos statistinių ataskaitų formų supaprastinimo galimybės, pateiktos rekomendacijos statistinių ataskaitų formų kokybei gerinti.

2. Galutinių Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatų paskelbimas:

2.1. Lietuvos statistikos departamentas 2013 m. paskelbė išsamius Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatus. Oficialiosios statistikos portale sukurta gyventojų ir būstų surašymo duomenų bazė suteikė vartotojams galimybę įvairiais pjūviais nagrinėti gyventojų ir būstų surašymo statistinius rodiklius, kurti daugiamates lenteles, analizuoti statistinius rezultatus.

2.2. Didelio susidomėjimo sulaukė Lietuvos statistikos departamento Oficialiosios statistikos portale pateiktos Geografinės informacijos sistemos (toliau – GIS) aplikacijos: interaktyvus atlasas, skirtas analizuoti statistinius rodiklius pagal administracinius vienetus erdvėje ir laike, ir detaliosios statistikos aplikacija, leidžianti analizuoti statistinius rodiklius detalesniu teritoriniu lygmeniu: žemės ūkio surašymo – pagal seniūnijas ir gyvenamąsias vietas, gyventojų ir būstų surašymo – pagal gardeles. 2013 m. spalio 17–18 d. vykusioje kasmetinėje Lietuvos Esri (Tarptautinio geografinės informacijos sistemos tiekėjo) vartotojų konferencijoje Lietuvos statistikos departamentas buvo apdovanotas už pasiekimus GIS srityje.

2.3. Remiantis gyventojų ir būstų surašymo rezultatais bei atsižvelgiant į gyventojų nedeklaruotas tarptautinės migracijos vertinimus, perskaičiuoti 2001–2012 m. gyventojų skaičiaus ir kiti su gyventojų skaičiumi susiję statistiniai rodikliai.

3. Efektyvus pirmininkavimo ES Tarybai funkcijų atlikimas naudojant pirmininkavimui sukurtas struktūras ir instrumentus:

Per šešis Lietuvos statistikos departamento pirmininkavimo ES Tarybos statistikos darbo grupei (TSDG) mėnesius buvo dirbama su 11 skirtingos svarbos ir sudėtingumo teisės aktų projektu. Lietuvos statistikos departamentui pirmininkaujant TSDG buvo priimti ir Oficialiajame leidinyje paskelbti trys ypač svarbūs Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai: 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1260/2013 dėl Europos demografinės statistikos, OL 2014-01-28, L 23/9; 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1350/2013, kuriuo iš dalies keičiami tam tikri žemės ūkio ir žuvininkystės statistikos srities teisėkūros procedūra priimti aktai, OL 2013-12-21, L 351/1; 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1383/2013, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 99/2013 dėl 2013–2017 m. Europos statistikos programos, OL 2013-12-28, L 354/84. Taip pat buvo pasiekta esminė pažanga svarstant Pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 577/98 dėl darbo jėgos atrankinio tyrimo organizavimo Bendrijoje. TSDG baigė nagrinėti ir pasiekė susitarimą dėl šių Europos Parlamento ir Tarybos reglamentų atnaujinimo projektų: Europos aplinkos ekonominių sąskaitų, Ūkių struktūros tyrimų bei žemės ūkio gamybos metodų tyrimo ir Prekybos prekėmis tarp valstybių narių Bendrijos statistinių duomenų (Intrastato) pakeitimo.

Lietuvos statistikos departamente įdiegta kokybės vadybos sistema leidžia sutelkti institucijos veiklą statistinės informacijos ir jos rengimo kokybei užtikrinti, veiklos efektyvumui didinti. 2013 m. trečią kartą patvirtinta Lietuvos statistikos departamento kokybės vadybos sistemos atitiktis kokybės vadybos sistemų standarto ISO 9001:2008 reikalavimams ir įteiktas tai liudijantis sertifikatas. Praėjusiais metais buvo įgyvendinamos šios Lietuvos statistikos departamento veiklos efektyvumą didinančios priemonės:

1. Modernizuotas elektroninis statistinių duomenų parengimas ir perdavimas.
2. Didelis dėmesys buvo skiriamas statistinės informacijos rengimo optimizavimui. Remiantis statistinės informacijos rengimo proceso stebėsenos rezultatais, buvo išanalizuota ir peržiūrėta atskirų statistinių darbų (tyrimų) eiga, įgyvendintos priemonės leidžiančios statistinę informaciją vartotojams pateikti anksčiau. 2013 m., palyginti su 2012 m., ketvirtinės statistinės informacijos parengimo ir paskelbimo vidutinė trukmė sutrumpėjo 1 diena, metinės – 12 dienų.
3. Įgyvendintas beveik trejus metus trukęs projektas „Lietuvos statistikos departamento valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, kvalifikacijos tobulinimas ir

profesinių gebėjimų stiprinimas“, finansuotas iš Europos socialinio fondo lėšų. Lietuvos statistikos departamento darbuotojai įgijo arba tobulino administracinius, vadybos, specialiuosius, informacinių technologijų valdymo ir kitus gebėjimus, būtinus įstaigos strateginiams tikslams įgyvendinti. Projekto metu vyko 184 mokymai, kuriuose dalyvavo 2 138 darbuotojai; mokymų trukmė žmogaus dienomis – 7 753.

4. Vykdyti elektroninės dokumentų valdymo sistemos „Sodas“ (toliau – EDVS „Sodas“) plėtros darbai: analizuotos oficialių dokumentų rengimo tiesiogiai EDVS „Sode“ galimybės, pasirengta registruoti žmogiškųjų išteklių valdymo dokumentus ir sutartis šioje sistemoje. Skatindamas atsakingą ir efektyvų išteklių vartojimą, Lietuvos statistikos departamentas nuosekliai didina elektroniniu būdu siunčiamos korespondencijos apimtį. 2013 m. institucijos gautų ir sudarytų elektroninių dokumentų skaičius buvo 331,1 tūkst., t. y. 20 proc. daugiau nei 2012 m. Lietuvos statistikos departamento gautų ir sudarytų elektroninių dokumentų dalis, lyginant su visais įstaigos gautais ir sudarytais oficialiais veiklos dokumentais, sudarė 80 proc. arba 2 procentiniais punktais daugiau nei 2012 m. Vienam oficialiam veiklos dokumentui tenkanti dokumentų valdymo funkcijos vykdymo išlaidų dalis sumažėjo nuo 1,1 Lt (2012 m.) iki 0,9 Lt (2013 m.).

II. STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Lietuvos statistikos departamento strateginis tikslas (kodas 01)

Lietuvos statistikos departamento strateginis tikslas (kodas 01) – gerinti statistikos paslaugų ir produktų kokybę ir prieinamumą, racionaliai naudojant išteklius ir nedidinant statistinės atskaitomybės naštos respondentams.

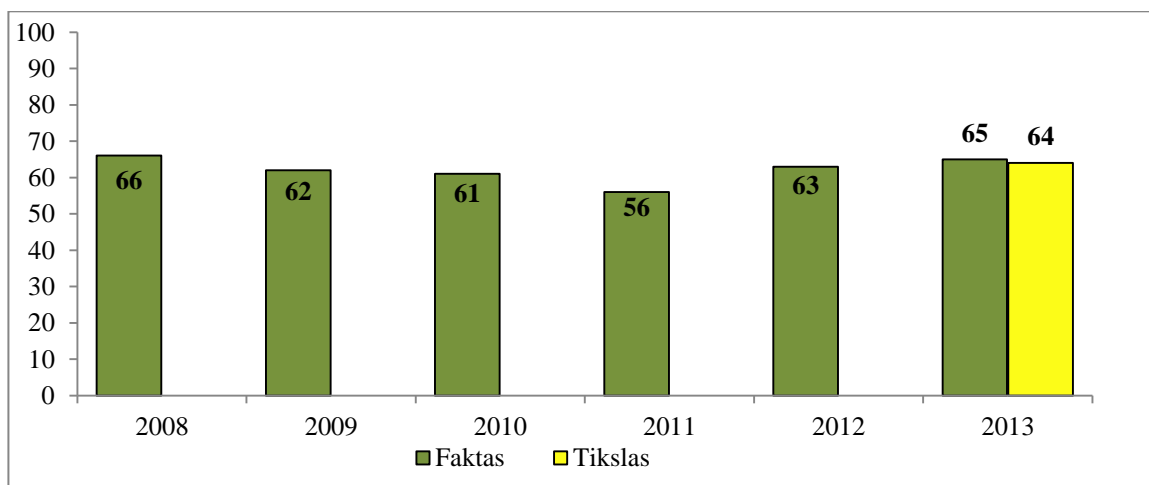
Strateginiam tikslui įgyvendinti 2013 m. buvo vykdyta programa „Oficialiosios statistikos tvarkymas“ (kodas 01-01).

Strateginio tikslo įgyvendinimą atspindėjo efekto kriterijai:

- E-01-01. Vartotojų pasitenkinimo Lietuvos statistikos departamento teikiamomis paslaugomis lygis;
- E-01-02. Visuomenės susidomėjimas oficialiąja statistika ir Lietuvos statistikos departamento teikiamomis paslaugomis indeksas;
- E-01-03. Statistinės atskaitomybės našta respondentams (ūkio subjektams), išreikšta vidutinėmis metinėmis vienos įmonės laiko sąnaudomis statistiniams duomenims parengti ir statistinėms ataskaitoms pildyti.

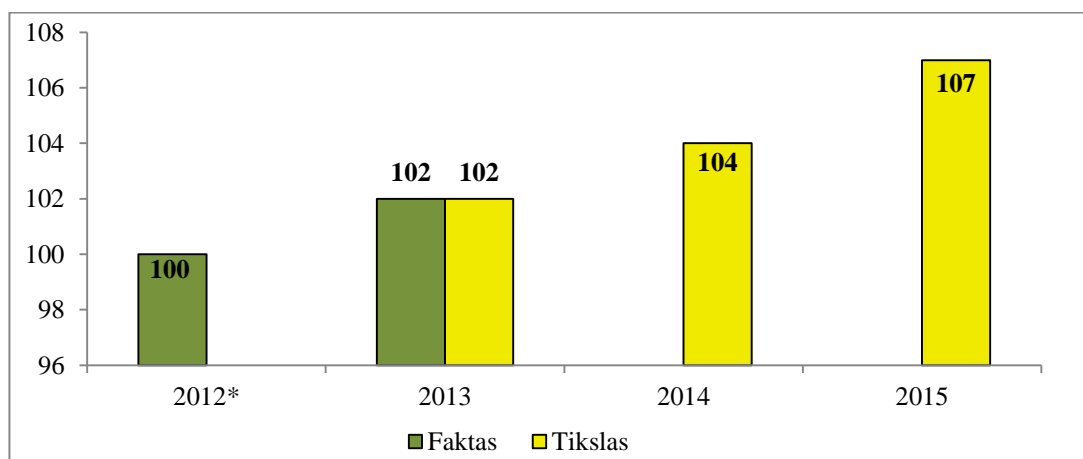
E-01-01. Vartotojų pasitenkinimo Lietuvos statistikos departamento teikiamomis paslaugomis lygis. 2013 m. pasiektas 65 proc. vartotojų pasitenkinimo Lietuvos statistikos departamento teikiamomis paslaugomis lygis (siektą vertinimo kriterijaus reikšmė – 64 proc.). Vartotojų pasitenkinimo didėjimą lėmė nuoseklus Lietuvos statistikos departamento darbas didinant statistinės informacijos prieinamumą (2013 m. statistinių rodiklių reikšmių skaičius Rodiklių duomenų bazėje išaugo 20 proc.), plečiant informaciją apie oficialiajai statistikai rengti naudojamus metodus, atitiktį kokybės reikalavimams (2013 m. naujai paskelbtos 9 statistinių tyrimų metodikos ir metodiniai aprašai, 3 statistinių rodiklių kokybės aprašai). Šių priemonių tikslas – ne tik teikti vartotojui svarbią informaciją, bet ir didinti pasitikėjimą oficialiąja statistika, skatinti jos naudojimą.

1 pav. E-01-01. Vartotojų pasitenkinimo Lietuvos statistikos departamento teikiamomis paslaugomis lygis, procentais

E-01-02. Visuomenės susidomėjimas oficialiąja statistika ir Lietuvos statistikos departamento teikiamomis paslaugomis indeksas. 2013 m. buvo pradėtas skaičiuoti kompleksinis visuomenės susidomėjimo oficialiąja statistika ir Lietuvos statistikos departamento teikiamomis paslaugomis indeksas, apimantis Oficialiosios statistikos portalo, *e. Statistikos* ir Lietuvos statistikos departamento interneto svetainės skaitiklių fiksuojamų unikalių apsilankymų skaičiaus, naujai registruotų Oficialiosios statistikos portalo vartotojų skaičiaus, individualių užklausų skaičiaus ir citavimo atvejų stebimoje žiniasklaidoje skaičiaus pokyčius. 2013 m. šis indeksas, lyginant su 2012 m., išaugo 2 procentiniais punktais ir pasiekė planuotą 102 proc. lygį. Oficialiosios statistikos vartotojų susidomėjimo augimą lėmė 29 proc. išaugęs Oficialiosios statistikos portalo, *e. Statistikos* ir Lietuvos statistikos departamento interneto svetainės lankytojų skaičius. Taip pat augo individualių užklausų ir citavimo atvejų stebimoje žiniasklaidoje skaičiai.

2 pav. E-01-02. Visuomenės susidomėjimas oficialiąja statistika ir Lietuvos statistikos departamento teikiamomis paslaugomis, indeksas, procentais

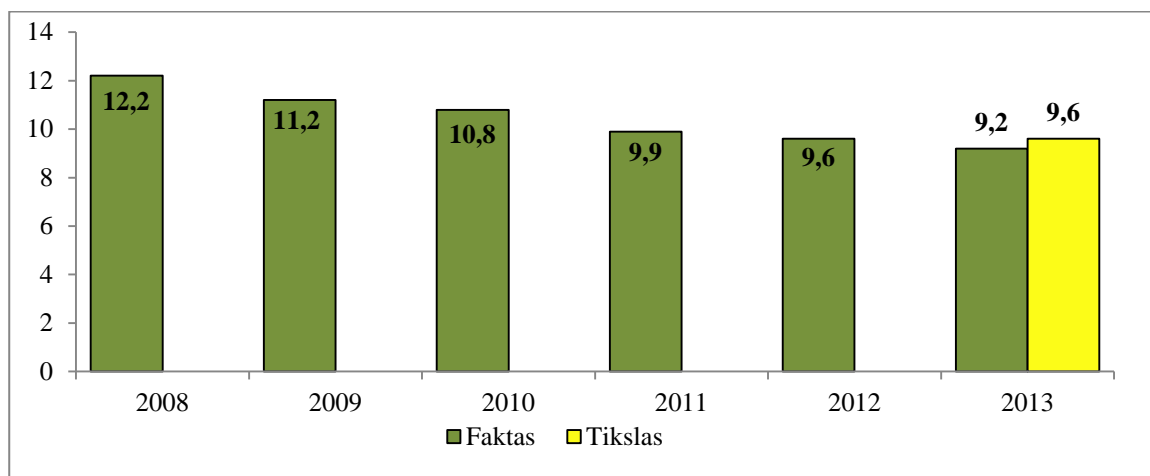
* 2012 m. – baziniai metai, su kurių duomenimis lyginami vėlesnių laikotarpių duomenys.

E-01-03. Statistinės atskaitomybės našta respondentams (ūkio subjektams).

2013 m. statistinės atskaitomybės našta respondentams (ūkio subjektams), išreikšta vieno respondento vidutinėmis metinėmis laiko sąnaudomis statistinėms ataskaitoms pildyti ir teikti buvo 9,2 val. (planuota – 9,6 val.). Lemiamą įtaką statistinės atskaitomybės naštos mažėjimui turėjo *e. Statistikoje* įdiegta galimybė statistinių ataskaitų formas pildyti tiesiogiai internetu, nediegiant papildomos programinės įrangos. Tai respondentams yra patogiu, nes nereikia rūpintis specializuotos programinės įrangos atnaujinimu, statistinės ataskaitos formą galima pildyti bet kuriuo kompiuteriu, turinčiu interneto ryšį. Naują statistinės ataskaitos formą galima pildyti anksčiau pateiktos pagrindu, kai kurios statistinės ataskaitų formos respondentui pildyti suformuojamos iš dalies užpildytos kitoms valstybės institucijoms (pvz., Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos) pateiktais duomenimis. *E. Statistikos* teikiamų galimybių pripažinimą rodo vis sparčiau augantis autorizuotų *e. Statistikos* vartotojų skaičius. 2013 m. pabaigoje *e. Statistikoje* buvo užsiregistravę 18 697 vartotojai, iš jų 2 060 – naujų.

2013 m. supaprastinus statistinę atskaitomybę ir panaudojus kitų institucijų parengtus administracinius duomenis oficialiajai statistikai rengti, statistinės atskaitomybės našta buvo sumažinta daugiau nei 20 tūkst. respondentų. Po statistinių ataskaitų formų testavimo buvo atsisakyta 465 statistinių rodiklių. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenis panaudojus darbo sąnaudų statistiniams rodikliams vertinti, 9 tūkst. ūkio subjektų nereikėjo pildyti darbo sąnaudų statistinės ataskaitos formos (32 statistiniai rodikliai).

3 pav. E-01-03. Statistinės atskaitomybės našta respondentams (ūkio subjektams), vidutinės metinės vienos įmonės laiko sąnaudos statistiniams duomenims parengti ir statistinėms ataskaitoms pildyti

Oficialiosios statistikos tvarkymo programa (kodas 01)

2013 m. Lietuvos statistikos departamentas vykdė tęstinę Oficialiosios statistikos tvarkymo programą (programos kodas 01).

Programos tikslai:

1. Aprūpinti visuomenę kokybiška statistine informacija, atspindinčia socialinės ekonominės raidos tendencijas ir aplinkos pokyčius, gerinti teikiamų paslaugų kokybę.
2. Pajamomis, gautomis už suteiktas paslaugas, prisidėti prie oficialiosios statistikos tobulinimo ir plėtros.

Įgyvendindamas pirmąjį programos tikslą, Lietuvos statistikos departamentas parengė išsamią statistinę informaciją atspindinčią šalies demografinės socialinės raidos ypatumus, ūkio tendencijas, struktūrinius ir trumpalaikius verslo pokyčius, žemės ūkio ir aplinkos aktualijas. Taip

pat buvo plėtojama ir populiarinama *e. Statistika*, vartotojams pristatyta moderni oficialiosios statistikos sklaidos priemonė – Oficialiosios statistikos portalas. Įgyvendindamas šį tikslą, Lietuvos statistikos departamentas pasiekė visų 5 rezultato kriterijų planuotas reikšmes, iš kurių 2 viršijo.

2013 m. pranešimais spaudai visuomenė buvo informuojama apie svarbiausius šalies demografinius, socialinius ir ekonominius pokyčius. Parengta 315 pranešimų spaudai (R-01-01-01-01). Pradėti rengti proginiai pranešimai spaudai, skirti miestų, tarptautinėms dienoms paminėti.

Atsižvelgdamas į vartotojų poreikius, Lietuvos statistikos departamentas didelį dėmesį skyrė statistinės informacijos savalaikiškumui gerinti. 2013 m. metinė statistinė informacija vartotojui buvo pateikta vidutiniškai 2 dienomis anksčiau, nei planuota. Jos parengimo ir paskelbimo vidutinė trukmė sudarė 173 dienas (R-01-01-01-04) (planuota – 175 dienos). Anksčiau paskelbti kai kurie metiniai demografinės, užimtumo, švietimo, įmonių ir žemės ūkio statistiniai rodikliai. Vidutinė ketvirtinės ir mėnesinės statistinės informacijos parengimo ir paskelbimo trukmė buvo atitinkamai 54 (R-01-01-01-03) ir 19 dienų (R-01-01-01-02).

2013 m. iki 82 proc. išaugo respondentų (ūkio subjektų), teikiančių statistines ataskaitas elektronine forma, dalis (planuota pasiekti 81 proc.) (R-01-01-01-06). Augimą lėmė išaugusios statistinių duomenų pateikimo *e. Statistikoje* galimybės, aktyvus Lietuvos statistikos departamento specialistų bendradarbiavimas su respondentais.

Oficialiosios statistikos tvarkymo programos įgyvendinimo rezultatai

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės		
		metinis planas	įvykdyta	įvykdymo procentas
	1 tikslas – aprūpinti visuomenę kokybiška statistine informacija, atspindinčia socialinės ekonominės raidos tendencijas ir aplinkos pokyčius, ir gerinti teikiamų paslaugų kokybę			
R-01-01-01-01	Parengtų ir paskelbtų pranešimų spaudai, atspindinčių šalies socialines ekonomines aktualijas, skaičius	315	315	100
R-01-01-01-02	Mėnesinės statistinės informacijos paskelbimo vidutinė trukmė dienomis, ataskaitiniam laikotarpiui pasibaigus, pagal pranešimų spaudai skelbimo kalendorių	19	19	100
R-01-01-01-03	Ketvirtinės statistinės informacijos paskelbimo vidutinė trukmė dienomis, ataskaitiniam laikotarpiui pasibaigus, pagal pranešimų spaudai skelbimo kalendorių	54	54	100
R-01-01-01-04	Metinės statistinės informacijos paskelbimo vidutinė trukmė dienomis, ataskaitiniam laikotarpiui pasibaigus, pagal skelbimo Rodiklių duomenų bazėje kalendorių	175	173	101,1
R-01-01-01-05	Respondentų (ūkio subjektų), teikiančių statistines ataskaitas elektronine forma, dalis	81	82	101,2

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės		
		metinis planas	įvykdyta	įvykdymo procentas
	<i>1 tikslo 1 uždavinys</i> – atlikti visuotinius surašymus			
P-01-01-01-01-01	Paskelbtų Lietuvos Respublikos 2011 m. visuotinio gyventojų ir būstų surašymo rezultatų dalis	100	100	100
P-01-01-01-01-02	Parengta susisteminta informacija apie užsienio valstybėse nuolat gyvenančių Lietuvos Respublikos piliečių, Lietuvoje gimusių asmenų skaičių (vertinimo kriterijaus reikšmės siekiama atsižvelgiant į Lietuvos statistikos departamentui kitų valstybių atitinkamų institucijų pateiktą informaciją)	-	-	-
	<i>1 tikslo 2 uždavinys</i> – atlikti statistinius tyrimus, rengti statistinę informaciją, užtikrinti jos kokybę			
P-01-01-01-02-01	Socialinę demografinę raidą atspindinčių statistinių rodiklių reikšmių, parengtų ir paskelbtų Rodiklių duomenų bazėje, skaičius, tūkst.	3 900	3 940	101
P-01-01-01-02-02	Verslą apibūdinančių statistinių rodiklių reikšmių, parengtų ir paskelbtų Rodiklių duomenų bazėje, skaičius, tūkst.	6 400	6 435	100,5
P-01-01-01-02-03	Žemės ūkį ir aplinkos būklę atspindinčių statistinių rodiklių reikšmių, parengtų ir paskelbtų Rodiklių duomenų bazėje, skaičius, tūkst.	830	842	101,4
P-01-01-01-02-04	Makroekonomikos raidą apibūdinančių statistinių rodiklių reikšmių, parengtų ir paskelbtų Rodiklių duomenų bazėje, skaičius, tūkst.	54 000	54 628	101,2
P-01-01-01-02-05	Interneto svetainėje paskelbtų statistinių tyrimų (darbų) metodikų ir metodinių aprašų skaičius	147	147	100
P-01-01-01-02-06	Parengtų ir interneto svetainėje paskelbtų statistinių rodiklių kokybės aprašų skaičius	188	188	100
P-01-01-01-02-07	Parengta statistinė informacija apie alkoholinių gėrimų ir tabako gaminių (išskyrus nelegalius) gamybą, importą, eksportą, pardavimą, mažmenines kainas ir jų pokyčius, įsigijimo išlaidas, vartojimą ir jo padarinius (informacinių biuletenių skaičius)	1	1	100

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos, tikslų, uždavinių, vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės		
		metinis planas	įvykdyta	įvykdymo procentas
	<i>1 tikslo 3 uždavinys</i> – tobulinti statistinių duomenų rinkimą, apdorojimą ir sklaidą, sudaryti sąlygas efektyviai vykdyti Lietuvos statistikos departamentui priskirtas funkcijas			
P-01-01-01-03-01	Sudarytos sąlygos ūkio subjektams statistines ataskaitas teikti elektronine forma, įdiegtų elektroninių ataskaitų formų dalis, palyginti su visomis ūkio subjektams skirtomis statistinėmis ataskaitomis, procentais	100	100	100
P-01-01-01-03-02	Administracinių duomenų šaltinių pagrindu parengtų statistinių rodiklių dalis, procentais	40	41	102,5
P-01-01-01-03-03	Užtikrintas nepertraukiamas viešųjų elektroninių paslaugų prieinamumas, procentais	97	98,7	100,8
P-01-01-01-03-04	Organizuota priemonių, skirtų oficialiajai statistikai populiarinti ir statistiniam raštingumui didinti, skaičius	30	31	103,3
P-01-01-01-03-05	Lietuvos statistikos departamento valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, mokymams skirtų žmogaus dienų skaičius	1 400	1 287	92
P-01-01-01-03-06	Komandiruočių į ES Tarybos darbo struktūras nagrinėti su statistika susijusių klausimų skaičius	16	15	93,8
P-01-01-01-03-07	Įgyvendinta pirmininkavimo funkcijas Lietuvos statistikos departamento kompetencijos srityje vykdančių asmenų finansinio skatinimo sistema	1	1	100
	2 tikslas – pajamomis, gautomis už suteiktas paslaugas, prisidėti prie oficialiosios statistikos tobulinimo ir plėtros			
R-01-01-02-01	Gautos įplaukos už paslaugas ir statistikos darbus, vykdomus pagal sutartis, mln. Lt	0,2	0,141	70,5
	<i>2 tikslo 1 uždavinys</i> – atlikti užsakomuosius statistikos darbus ir efektyviai valdyti patikėjimo teise naudojamą valstybės nekilnojamąjį turtą			
P-01-01-02-01-01	Pagal sutartis atliekamų užsakomųjų darbų ir teikiamų paslaugų skaičius	4	4	100

Pirmajam Oficialiosios statistikos tvarkymo programos tikslui įgyvendinti buvo iškelti trys uždaviniai:

1. atlikti visuotinius surašymus;
2. atlikti statistinius tyrimus, rengti statistinę informaciją, užtikrinti jos kokybę;
3. tobulinti statistinių duomenų rinkimą, apdorojimą ir sklaidą, sudaryti sąlygas efektyviai vykdyti Lietuvos statistikos departamentui priskirtas funkcijas.

1 uždavinys. Atlikti visuotinius surašymus.

2013 m. Oficialiosios statistikos portalo gyventojų ir būstų surašymo duomenų bazėje paskelbti visi gyventojų ir būstų surašymo rezultatai (P-01-01-01-01-01). Parengti 6 pranešimai spaudai pristatantys gyventojų ir būstų surašymo rezultatus. Išleistas reprezentacinis leidinys, pateikiantis statistinę informaciją apie gyventojų skaičių ir sudėtį, demografines, etnokultūrines ir socioekonominės charakteristikas, namų ūkius, šeimas, būstus, gyventojų apsirūpinimą būstais.

2 uždavinys. Atlikti statistinius tyrimus, rengti statistinę informaciją, užtikrinti jos kokybę. Lietuvos statistikos departamentas, įgyvendindamas 1 tikslo 2 uždavinį, didino statistinės informacijos, skelbiamos Rodiklių duomenų bazėje, apimtį ir paskelbė 10,7 mln. statistinių rodiklių reikšmių daugiau nei 2012 m. 2013 m. Rodiklių duomenų bazėje buvo paskelbta 3 940 tūkst. socialinę demografinę raidą atspindinčių statistinių rodiklių reikšmių (P-01-01-01-02-01) (planuota – 3 900 tūkst.); 6 435 tūkst. verslą apibūdinančių statistinių rodiklių reikšmių (P-01-01-01-02-02) (planuota – 6 400 tūkst.); 842 tūkst. žemės ūkio ir aplinkos būklės statistinių rodiklių reikšmių (P-01-01-01-02-03) (planuota – 830 tūkst.) ir 54 628 tūkst. statistinių rodiklių reikšmių apie makroekonomikos raidą (P-01-01-01-02-04) (planuota – 54 000 tūkst.).

2013 m. gegužės 21 d. patvirtintas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 549/2013 dėl Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos ES (OL 2013 L 174, p. 1), nustatė naujus reikalavimus nacionalinių sąskaitų sistemai. Lietuvos statistikos departamentas pradėjo šių reikalavimų įgyvendinimą šalies oficialiojoje statistikoje.

Didelio darbuotojų susitelkimo ir kompetencijos pareikalavo įvairių sričių palydovinių sąskaitų plėtra. Be jau rengiamų žemės ūkio, turizmo, sveikatos palydovinių sąskaitų, praėjusiais metais buvo toliau vystomos aplinkos ekonominės sąskaitos, pradėtos rengti šalies sporto palydovinės sąskaitos, ruošiamasi energijos palydovinių sąskaitų sudarymui.

2013 m., be kasmet atliekamų statistinių darbų (tyrimų), Lietuvos statistikos departamentas atliko šiuos, pagal ES teisės aktų reikalavimus kas kelerius metus vykdomus, statistinius tyrimus:

- Darbo sąnaudų statistinis tyrimas (atliekamas kas 4 metus);
- Mažmeninės prekybos įmonių apyvartos sudėties statistinis tyrimas (kas 5 metus);
- Žemės ūkio struktūros statistinis tyrimas (kas 3 metus);
- Atliekų susidarymo ir tvarkymo žemės ūkyje, miškininkystėje ir žuvininkystėje statistinis tyrimas (kas 2 metus).

Socialinės statistikos sritis išplėsta namų ūkių biudžetų po trejų metų pertraukos paskelbtais statistiniais rodikliais, leidžiančiais įvertinti ir analizuoti namų ūkių išlaidų lygio ir struktūros pokyčius prieš ir po ekonomikos sunkmečio. Taip pat paskelbti 2012 m. atlikto suaugusių švietimo statistinio tyrimo rezultatai.

2013 m. Lietuvos statistikos departamentas prisidėjo prie Alkoholio ir tabako kontrolės 2013–2015 m. programos tarpinstitucinio veiklos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. rugsėjo 19 d. nutarimu Nr. 1154 ir parengė statistinę informaciją apie alkoholinių gėrimų gamybą, alkoholinių gėrimų ir tabako gaminių importą, eksportą, pardavimą, mažmenines kainas ir jų pokyčius, vartojimą ir jo padarinius (P-01-01-01-02-07).

Vykdydamas Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių įgyvendinimo 2013–2015 m. tarpinstitucinio veiklos plano priemonę „Peržiūrėti ir atnaujinti kultūros statistinių rodiklių sistemą, atsižvelgiant į vartotojų poreikius ir ES kultūros statistikos suderinamumą“, Lietuvos statistikos departamentas, padedamas Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos, peržiūrėjo ir susistemino kultūros statistinių rodiklių sąrašą, Rodiklių duomenų bazėje paskelbė naujai parengtus savivaldybių bibliotekų statistinius rodiklius, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai pateikė statistinę informaciją apie kultūrinių kūrybinių industrijų eksporto dalį visame šalies eksporte.

Siekdamas informuoti statistinės informacijos vartotojus apie oficialiajai statistikai rengti taikomus metodus ir jos kokybę, 2013 m. Lietuvos statistikos departamentas interneto svetainėje paskelbė 147 statistinių darbų (tyrimų) metodikas bei metodinius aprašus (P-01-01-01-02-05) ir 188 statistinių rodiklių kokybės aprašus (P-01-01-01-02-06).

3 uždavinys. Tobulinti statistinių duomenų rinkimą, apdorojimą ir sklaidą, sudaryti sąlygas efektyviai vykdyti Lietuvos statistikos departamentui priskirtas funkcijas. 2013 m. rugsėjo 30 – spalio 1 d. vykusio Lietuvos statistikos departamento kokybės vadybos sistemos pakartotinio audito ataskaitoje nepriklausomi auditoriai kaip stipriausias institucijos sritis įvardijo veiklos planavimą, specialistų kompetenciją, grįžtamąjį ryšį su vartotojais, bendradarbiavimą su kitomis institucijomis. Auditoriai nustatė, kad Lietuvos statistikos departamento vykdoma kokybės politika yra suderinta su veiklos strategija ir orientuota į suinteresuotų šalių lūkesčius ir reikalavimus.

2013 m. užtikrintas aukštas 98,7 proc. nepertraukiamas viešųjų elektroninių paslaugų prieinamumas (P-01-01-01-03-03) (nustatytas siektinas lygis – 97 proc.). Tam tikrą riziką elektroninių paslaugų prieinamumo stabilumui galėjo kelti įgyvendinami du didelės apimties informacinių technologijų projektai (gyventojų statistinių tyrimų duomenų priėmimo ir tvarkymo paslaugos perkėlimo į elektroninę erdvę ir Oficialiosios statistikos portalo plėtros). Pažymėtina, kad nuo 2012 m. Lietuvos statistikos departamentas ūkio subjektams sudarė sąlygas visas statistines ataskaitas teikti elektronine forma (P-01-01-01-03-01).

Tobulindamas statistinių duomenų teikimo ir statistinių ataskaitų pildymo elektronines paslaugas, Lietuvos statistikos departamentas didelį dėmesį skyrė bendradarbiavimui su respondentais stiprinti. Nuo respondentų motyvacijos teikti statistinius duomenis ir pasitikėjimo Lietuvos statistikos departamentu tiesiogiai priklauso statistinės informacijos kokybė. 2013 m. Lietuvos statistikos departamentas tęsė savo iniciatyvas skatinančias respondentus, ne tik teikti statistinius duomenis, bet ir būti aktyviais statistinės informacijos vartotojais: *e. Statistikoje* pradėta rengti lyginamoji statistinė informacija, leidžianti palyginti konkrečios įmonės statistinėse ataskaitose pateiktus veiklos rodiklius su atitinkamos ekonominės veiklos, įmonių dydžio grupės, šalies ar savivaldybės rodikliais.

Pagrindinis statistinių duomenų šaltinis yra statistiniai tyrimai, bet nuolat analizuojama galimybė daugiau statistinės informacijos parengti iš administracinių duomenų šaltinių. 2013 m. administracinių duomenų pagrindu parengta 41 proc. statistinių rodiklių (planuota – 40 proc.) (P-01-01-01-03-02).

Kaip ir kasmet, Lietuvos statistikos departamentas, didindamas visuomenės susidomėjimą oficialiąja statistika ir Lietuvos statistikos departamento veikla, organizavo priemones, skirtas oficialiajai statistikai populiarinti ir statistiniam raštingumui didinti. 2013 m. vyko 31 tokio pobūdžio priemonė (P-01-01-01-03-04) (planuota – 30). Gegužės mėn. pradėjo veikti Lietuvos statistikos departamento tinklaraštis („blogas“) „Statistiko užrašai“. Jame rašoma apie institucijos veiklą, populiariai aiškinamos svarbiausios statistikos sąvokos, pateikiami interviu su darbuotojais, informuojama apie vykdomus renginius ir akcijas. Minint Tarptautinius statistikos metus 2013 m. organizuotas didelio susidomėjimo sulaukęs fotografijos konkursas „Statistika vaizdžiai“.

Įgyvendinus mokymų projektą „Lietuvos statistikos departamento valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, kvalifikacijos tobulinimas ir profesinių gebėjimų stiprinimas“, 2013 m. Lietuvos statistikos departamento valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį, organizuota 1 287 žmogaus dienų mokymų (P-01-01-01-03-05) (planuota – 1 400 žmogaus dienų). Vertinimo kriterijus įgyvendintas 92 proc., nes nustatytais terminais tam tikriems mokymams nebuvo rasti išskeltus reikalavimus atitinkantys lektoriai.

Lietuvos statistikos departamentas prisidėjo prie Lietuvos Respublikos pirmininkavimo ES Tarybai 2013 m. tarpinstitucinio 2013–2014 m. veiklos plano ir vykdė priemonę „Pirmininkauti ir atstovauti ES Tarybai santykiuose su kitomis ES institucijomis statistikos srityje“, kurią įgyvendinant dalyvauta 11 TSDG ir 4 Europos statistikos sistemos partnerystės grupės posėdžiuose (P-01-01-01-03-06) (iš viso buvo numatyta dalyvauti 12 TSDG posėdžių, tačiau 1 planuotas posėdis nebuvo patvirtintas). Taip pat Lietuvos statistikos departamentas sukūrė ir įgyvendino

pirmininkavimo funkcijas Lietuvos statistikos departamento kompetencijos srityje vykdančių asmenų finansinio skatinimo sistemą (P-01-01-01-03-07).

Lietuvai pirmininkaujant ES Tarybai Lietuvos statistikos departamentas prisidėjo prie Eurostato organizuojamo aukšto lygio seminaro Rytų Europos, Kaukazo ir Centrinės Azijos šalių statistikos tarnyboms tema „Kokybė statistikoje: administraciniai duomenys ir oficialioji statistika“, kuris 2013 m. rugsėjo 4–6 d. vyko Vilniuje, organizavimo.

Antrajam Oficialiosios statistikos tvarkymo programos tikslui pasiekti buvo iškeltas uždavinys – atlikti užsakomuosius statistikos darbus ir efektyviai valdyti patikėjimo teise naudojamą valstybės nekilnojamąjį turtą. Lietuvos statistikos departamentas įgyvendindamas šį uždavinį, be pagrindinės veiklos, atliko darbus pagal sutartis – rengė statistinę informaciją pagal užklausas, teikė statistikos leidinių prenumeratos ir pardavimo paslaugas, dalyvavo techninės pagalbos ir kituose Europos statistikos tobulinimo projektuose, taip pat teikė nenaudojamų patalpų nuomos paslaugas (P-01-01-02-01-01). 2013 m. už įvardytus užsakomuosius darbus ir paslaugas Lietuvos statistikos departamentas gavo 141 tūkst. Lt pajamų įplaukų (R-01-01-02-01), tai yra 59 tūkst. Lt mažiau nei buvo planuota.

Oficialiosios statistikos tvarkymo programos asignavimų panaudojimas

Asignavimai	Patvirtinti asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimo procentas
Iš viso asignavimų programai (1 + 2)	23 993,3	23 728,3	99
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas	23 993,3	23 728,3	99
iš jo:	23 725,0	23 533,2	99
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos			
1.3. tikslinės paskirties lėšos ir pajamų įmokos	268,3	195,1	73
2. Kiti šaltiniai (ES finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)			

2013 m. Lietuvos statistikos departamentas panaudojo 23,7 mln. Lt, arba 99 proc. patvirtintų asignavimų. Dėl darbuotojų kaitos, jų laikinojo nedarbingumo ir suplanuotų, bet neišmokėtų kompensacijų darbuotojams už sukauptas kasmetines atostogas, sutaupytos lėšos grąžintos į valstybės biudžetą.

Iš viso nepanaudota 73,2 tūkst. Lt pajamų įmokų. Didžioji dalis suplanuotų išlaidų iš pajamų įmokų nepanaudota, nes buvo nevykdomas pajamų už patalpų nuomą įmokų planas.

III. VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

2013 m. Lietuvos statistikos departamentas prisidėjo prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatos „Atnaujinti priemonių, susijusių su euro įvedimu Lietuvos Respublikoje, planus“ įgyvendinimo. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. birželio 26 d. Nr. 604 nutarimu „Dėl Nacionalinio euro įvedimo plano bei Lietuvos visuomenės informavimo apie euro įvedimą ir komunikacijos strategijos patvirtinimo“ ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės

2013 m. gruodžio 4 d. nutarimu Nr. 1173 „Dėl Nacionalinio euro įvedimo plano įgyvendinimo priemonių plano patvirtinimo“, Lietuvos statistikos departamento pasirengimo euro įvedimui darbo grupė parengė Lietuvos statistikos departamento pasirengimo euro įvedimui priemonių planą. Lietuvos statistikos departamento pasirengimo euro įvedimui priemonių planas patvirtintas Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2014 m. sausio 10 d. įsakymu Nr. DĮ-14 ir pateiktas Lietuvos Respublikos finansų ministerijai stebėsenai atlikti. Lietuvos statistikos departamento pasirengimo euro įvedimui priemonių plane numatyta peržiūrėti ir pritaikyti vidaus teisės aktus, stebėti atitikties konvergencijos kriterijus, pritaikyti informacines sistemas ir statistinę atskaitomybę, nustatyti reikalavimus statistinės informacijos sklaidai euro įvedimo laikotarpiu ir kt.

IV. PLANUOJAMI ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO VEIKLOS PRIORITETAI

Lietuvos statistikos departamentas nustatė šiuos veiklos prioritetus 2014 m.:

1. Verslo aplinkos gerinimas nedidinant statistinės naštos respondentams. Vykdydamas Lietuvos Respublikos administracinės naštos mažinimo įstatymą ir siekdamas Lietuvos statistikos departamento 2013–2017 m. veiklos strategijoje, patvirtintoje Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2012 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. DĮ-253, numatytų statistinės atskaitomybės naštos mažinimo tikslų, Lietuvos statistikos departamentas tęs statistinės atskaitomybės naštos mažinimo priemonių įgyvendinimą: ieškos galimybių supaprastinti statistinių ataskaitų formas, analizuos administracinių duomenų panaudojimo oficialiajai statistikai rengti galimybes, didelį dėmesį skirs bendradarbiavimui su respondentais stiprinti.

2. Gyventojų statistinių tyrimų duomenų priėmimo ir tvarkymo paslaugos perkėlimas į elektroninę erdvę. 2014 m. Lietuvos statistikos departamentas, siekdamas modernizuoti socialinės statistikos rengimo procesą, įdiegs Gyventojų statistinių tyrimų duomenų priėmimo ir tvarkymo elektroninę paslaugą. Tikimasi, kad ši paslauga skatins gyventojus aktyviai dalyvauti statistinėse apklausose, didins surenkamų statistinių duomenų kokybę ir Lietuvos statistikos departamento veiklos efektyvumą. Numatoma integruoti ir kompiuterizuoti visus gyventojų statistinių tyrimų duomenų priėmimo ir tvarkymo elektroninės paslaugos procesus. Tokiu būdu bus optimizuoti statistinių tyrimų procesai: nuo pasirengimo statistiniam tyrimui (imties, klausimyno sudarymo) iki statistinių duomenų apdorojimo. Toks sprendimo kompleksiskumas užtikrins ne tik efektyvesnį, bet ir sklandesnį paslaugos teikimo procesą – mažins duomenų apdorojimo klaidų skaičių.

3. Statistinės informacijos standartizavimas ir sklaidos plėtra. 2014 m. bus tęsiami Oficialiosios statistikos portalo plėtros darbai. Įgyvendinus projektą, tarpukario ir sovietmečio statistiniai rodikliai bus integruoti į Oficialiosios statistikos portalo Rodiklių duomenų bazę. Sukurtoje statistikos e. bibliotekoje bus pateikiami visateksčiai statistikos leidiniai ir informacija apie kitą Lietuvos statistikos departamento bibliotekoje saugomą literatūrą. Sukūrus nuotolinę prieigą prie konfidencialių statistinių duomenų mokslo tikslams, jie bus teikiami mokslo tyrimams iš nutolusios darbo vietos. Taip bus ne tik padidintas paslaugos prieinamumas mokslo bendruomenei, bet ir efektyviau užtikrinama konfidencialių duomenų, teikiamų mokslo tikslams, apsauga.

2014 m. bus didinamas statistinių rodiklių reikšmių, skelbiamų Oficialiosios statistikos portale skaičius. Iki metų pabaigos Oficialiosios statistikos portale vartotojams bus prieinama 85,4 mln. statistinių rodiklių reikšmių. Taip pat bus vykdomi oficialiąją statistiką tvarkančių institucijų skelbiamų statistinių rodiklių integravimo į Oficialiosios statistikos portalą darbai. Tai užtikrins vartotojams galimybę visą oficialiąją statistiką, nepriklausomai nuo jos rengėjo, rasti vienoje vietoje.